

E U R O O P A K E S K P A N K

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,**9. juuni 2006,****Eesti Justiitsministeeriumi taotlusel,****äriseadustiku ja mõnede muude õigusaktide muutmise seaduse eelnõu kohta****(CON/2006/28)****Sissejuhatus ja õiguslik alus**

11. aprillil 2006 sai Euroopa Keskpank (EKP) Eesti Justiitsministeeriumi taotluse avaldada arvamust äriseadustiku, kinnistusraamatuseaduse, kommertsandiseaduse, tulundusühistuseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi „seaduseelnõu“) kohta.

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 105 lõikel 4 ja nõukogu 29. juuni 1998. aasta otsuse 98/415/EÜ (Euroopa Keskpannaga konsulteerimise kohta riikide ametiasutuste poolt seoses õigusakti eelnõude sätetega)¹ artikli 2 lõike 1 esimesel ja kuuendal taandel, kuna seaduseelnõu käsitleb vääringuküsimusi ja finantsturgude stabiilsust. Euroopa Keskpannaga nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpannaga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Seaduseelnõu eesmärk

Seaduseelnõu sätestab: i) Eestis registreeritud äriühingute aktsiate/osade nimiväärtuse ja aktsia-/osakapitali vääringustamise euros; ja ii) nimiväärtusteta aktsia emissiooni võimaluse äriühingutele. Täiendavalt on ette pandud Eesti seaduse muutmise ka selleks, et kinnistusraamatus ja kommertsandiregistris saaks summasid väljendada eurodes. Üks seaduseelnõu eesmärk on vähendada kulusid ja välistada riigilõivu maksmine seoses euro tulevase kasutuselevõtuga seotud ümberarvestustest tuleneva osa- või aktsiakapitali suurendamise või vähendamisega.

2. Üldised märkused

2.1 Seaduseelnõu sätestab aktsiate/osade nimiväärtuste ja aktsia-/osakapitali euros vääringustamise meetodid ja korra. Uuesti vääringustamise põhimõtted on järgmised:

- täisühingu ja aktsiaseltsi väikseima osa nimiväärtus tuleb ümardada 1 eurole, erandina võib enne 1. juulit 2006 asutatud aktsiaseltsi aktsia nimiväärtus olla 50 euro senti või selle täiskordne;

¹ EÜT L 189, 3.7.1998, lk 42.

- enne 1. juulit 2006 asutatud osäühingute osa väikseim nimiväärtus tuleb ümardada 5 eurole ja pärast 1. juulit 2006 asutatud osäühingute osa väikseim nimiväärtus on 10 eurot;
 - osäühingu väikseim osakapital tuleb ümardada 2 500 eurole;
 - aktsiaseltsi väikseim aktsiakapital tuleb ümardada 25 000 eurole, mis vastab teise äriühinguõiguse direktiivi² aktsiakapitali miinimumnõudele.
- 2.2 Seaduseelnõu sätestab Eesti õiguses lisavõimaluse, mille kohaselt võib äriühingu aktsia olla nimiväärtusetu. See kõrvaldab aktsiakapitali suurendamise või vähendamise vajaduse eurosse konverteerimisel, millega kaasneb paindlikkus ja lihtsus³. Sellist lahendust soovib ka Euroopa Komisjon⁴. Seaduseelnõu on kooskõlas ka teise äriühinguõiguse direktiiviga 77/91/EMÜ, mis tunnustab ja lubab kasutada nimiväärtusega aktsiaid või arvestusliku nimiväärtusega aktsiaid. Seaduseelnõu kohaselt on nimiväärtusetu aktsia arvestuslik väärtus 1 euro (või 50 euro senti enne 1. juulit 2006 asutatud äriühingute jaoks), et vältida väga väikese väärtusega aktsiate teket.

3. Erimärkused

- 3.1 Üldiselt toetab EKP aegsat euro kasutuselevõtu ettevalmistust. Samas sätestab praegune seaduseelnõu järgmist: i) seaduseelnõu jõustumine on ette nähtud enne euro kasutuselevõttu Eestis, nimelt 1. juulil 2006, ja ii) seaduseelnõu põhineb ilmselt eeldusel, et vahetuskursiks on praegune euro ja Eesti krooni vahetuskurs.
- 3.2 Seaduseelnõu jõustumise osas soovib EKP rõhutada, et mis tahes kujul ametlik uuesti vääringustamine (nagu seaduseelnõu praegu sätestab) ei tohiks toimuda enne euro kasutuselevõtu kuupäeva, mis on pärast nõukogu otsust Eesti suhtes kohaldatava erandi tühistamise kohta kooskõlas asutamislepingu artikli 122 lõikega 2. Liikmesriikidel on olnud tavaks, et ametlik uuesti vääringustamine, s.o riigi vääringu asendamine euroga, toimub samaaegselt euro kasutuselevõtuga. Selle tavaga kaasneb selgus ja õiguskindlus ning see on kooskõlas ühenduse õigusaktidega.
- 3.3 Vahetuskursi osas, millel põhineb aktsiate/osade nimiväärtuste ja aktsia-/osakapitali uuesti vääringustamine eurodes, soovib EKP meenutada asutamislepingu artikli 123 lõiget 5, mille kohaselt võtab nõukogu erandi tühistamise korral vastu kursi, mille alusel euro hakkab asendama asjaomase liikmesriigi vääringut. Lisaks sellele on ühenduse teised õigusaktid rahandusküsimustes, sealhulgas asutamislepingu artikli 123 lõike 5 kohaselt vastu võetud vahetuskursid, liikmesriikides vahetult kohaldatavad. Seetõttu saab ametlik uuesti vääringustamine

² Teine nõukogu direktiiv 77/91/EMÜ, 13. detsember 1976, tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks EMÜ asutamislepingu artikli 58 teises lõigus osutatud äriühingutelt nõuavad seoses aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmise, et muuta sellised tagatised ühenduse kõigis osades võrdväärseteks. EÜT L 26, 30.1.1977, lk 1.

³ Vt EKP 20. oktoobri 1998.a arvamust CON/98/48, Luksemburgi suurhertsogiriigi riigisekretäri taotlusel, Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 109l lõike 2 ja artikli 109f lõike 6 alusel ning Euroopa Rahainstituudi põhikirja artikli 5.3 alusel, seoses seaduseelnõuga, mis käsitleb äriühingute kapitali eurodes vääringustamise lihtsustamist ja sellega seotud ümardamise küsimuse lahendamist.

⁴ Vt "The Impact of the introduction of the euro on capital markets", komisjoni teatis (Euro Paper nr 03, juuli 1997; avaldatud Euroopa Komisjoni kodulehel www.europa.eu.int), lk 3.

toimuda ainult vastuvõetud vahetuskursi alusel ja ei saa eeldada, et praegune euro ja Eesti krooni vahetuskurss on tegelik vahetuskurss.

- 3.4 Eespool osutatud märkuste tõttu soovitab EKP siduda seaduseelnõu jõustumise (praegu 1. juuli 2006) kuupäevaga, mil Eesti suhtes kohaldatav erand tühistatakse ja nõukogu on vastu võtnud vahetuskursi, mille alusel euro hakkab asendama Eesti krooni.

Käesolev arvamus avaldatakse EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 9. juuni 2006

[alla kirjutanud]

EKP president

Jean-Claude TRICHET